

Temeljne določbe družinskega zakonika utemeljene na ponarejenih in zavajajočih argumentih ter zamolčanju pomembnih dejstev

Predlog Družinskega zakonika, ki prinaša nekaj nesporno dobrih rešitev, žal v svojih temeljnih določbah uvaja radikalno spremenjeno definicijo zakonske zveze in družine. Predlagatelj za tako pomembne spremembe, ki lahko prinesejo velike nepredvidljive posledice, ni predložil zadostnih argumentov. Še več, v utemeljitvi predloga je povsem zanemaril kopico podatkov, mednarodnih raziskav in študij, ki kažejo na neprimernost predlaganih rešitev, navaja pa le tiste, ki naj bi domnevno strokovno podpirale, kar predlaga. Ob hudem pomanjkanju argumentov, s katerimi bi lahko podprl predlagane rešitve, se je poslužil celo ponarejanja vsebine mednarodnih dokumentov. Zato je gradivo, ki ga je predlagatelj priložil predlogu zakonika kot njegovo utemeljitev izraziti pomanjkljivo, enostransko in zato tudi zavajajoče.

Da bi poslanci in poslanke ter širša slovenska javnost dobili celovitejši pregled relevantnih dejstev v zvezi s predlaganimi rešitvami, v nadaljevanju navajamo nekaj neresnic in zavajanj iz vladnega gradiva ter nekaj podatkov in dejstev, ki jih je nujno potrebno poznati, preden se lahko odgovorno odločamo o obravnavanem predlogu družinskega zakonika.

Gre res predvsem za iskanje koristi otrok?

Po trditvah predlagateljev naj bi bilo vodilo pri pripravi DZak (tudi pri redefiniciji zakonske zveze in družine) iskanje največje otrokove koristi in reševanje težav otrok, ki živijo v nekaterih oblikah družine in istospolnih skupnostih. Pa je res tako?

Že večkrat smo dokazali, da predlagani zakonik kljub pavšalnim a neutemeljenim nasprotnim trditvam zagovornikov ne rešuje mnogih težav, ki jih imajo otroci, ki živijo v različnih razširjenih družinah (otroci, ki živijo z enim izmed staršev in njegovim zakonskim ali zunajzakonskim partnerjem, otroci, ki živijo z enim izmed staršev in njegovim/njenim istospolnim partnerjem, otroci, ki živijo z enim izmed staršev in še s kakšnim bližnjim sorodnikom kot npr. teta ali stric...). Z malo analize ugotovimo, da se za vse te otroke tudi po morebitnem sprejetju predloga zakonika ne bo nič spremenilo glede pravice do bolniške za nego otroka, glede zdravstvenega zavarovanja, glede postopkov v vrtcih, zdravstvenih ustanovah... Skratka predlog zakonika tem otrokom ne prinaša skoraj nič oziroma zelo malo novega.

Čeprav obstaja zelo veliko raziskav in študij ter strokovnjakov, ki ugotavljajo, da je za zdrav otrokov razvoj najboljše okolje urejena družina utemeljena na zakonski zvezi moža in žene, predlagani zakonik uvaja načrtno in zavestno umeščanje otrok v drugačno okolje.

Čeprav naj bi predlog zakonika uvajal upoštevanje pojma socialnega starševstva, je ravno na tem področju diskriminatoren. Tako imenovano socialno starševstvo priznava le istospolnim partnerjem, drugim osebam, ki živijo z otrokom, in prav tako lahko opravljajo funkcijo socialnega starševstva, pa ne, saj je priznavanje te vloge utemeljeno na zakonski zvezi, te pa npr. dve sestri, ki skupaj vzgajata otroka ene izmed njiju, ne moreta in običajno niti ne želita skleniti.

Zavajajoče, nepopolne, ponarejene informacije predlagatelja

Predlagatelj ob pomanjkanju strokovnih argumentov v utemeljitvi predloga zakonika navaja dokazano neresnične trditve in nekatere državne ureditve predstavlja dokaj zavajajoče.

- MDDSZ si dovoli npr. **ponarejanje vsebine Listine temeljnih pravic EU**, saj navaja, da v 9. členu določa: *»da mora biti pravica do poroke ali/in ustanovitve družine zagotovljena ne glede na vero, nacionalno pripadnost, barvo, spol ali spolno usmerjenost.«*, čeprav tam v resnici piše nekaj povsem drugega: *»Pravica sklepanja zakonske zveze in pravica ustvarjanja družine sta zagotovljeni v skladu z nacionalnimi zakoni, ki urejajo uresničevanje teh pravic.«*
- Predlagatelj **deloma napačno citira odločbo Ustavnega sodišča**, ki jo je izbral za temeljni argument za utemeljitev redefinicije zakonske zveze. Tako si predlagatelj dovoli trditi, da je Ustavno sodišče ugotovilo: *»da gre za v bistvenem za enake dejanske in pravne podlage življenjske skupnosti (registrirane istospolne skupnosti kot skupnosti med žensko in moškim), ter da razlikovanje v pravni ureditvi obeh skupnosti, vključno s pravnimi posledicami teh skupnosti, ne temelji na neki stvarni, neosebni razlikovalni okoliščini, temveč na spolni usmerjenosti.«*, čeprav v odločbi ustavnega sodišča takega stavka ni. Odločba govori le o *»razlikovanju v ureditvi dedovanja«*, nikjer pa ne omenja drugih pravnih posledic posamezne vrste skupnosti.
- Predlagatelj zavajajoče trdi, da so vse države, ki so v zadnjih letih spreminjale ureditev na tem področju, zakonodajo spreminjale v enaki smeri, kot gre predlog zakonika, čeprav to ne drži, saj je v zadnjih letih tako ureditev zavrnilo več ameriških zveznih držav, prav pred kratkim pa je Avstrija sprejela ureditev, ki je zelo blizu naše veljavne ureditve in nikakor ne gre v enaki smeri kot predlog zakonika. Sicer pa so nekateri elementi predlagane ureditve že uzakonjeni v vsega približno 15 državah od tega le 6 evropskih. Ureditve, kakršno bi uvedel predlog zakonika, nima prav nobena druga država.

V gradivu, ki je priloženo predlogu zakonika, pogrešamo mnoge pomembne in relevantne informacije, kot npr.:

- Da je **Francija** leta 2006 po zelo temeljitih študijah in zelo široki javni razpravi sklenila, da **ne dovoli posvojitve otrok istospolnim partnerskim skupnostim, ker so ugotovili, da to ne bi bilo v korist otrok.**
- Da je nizozemska Državna komisija za enakost pravic v zdravstvu ugotovila, da **ni dokazov, da za otroka odraščanje brez enega izmed staršev ni škodljivo.** (Glej članek dr. Jožeta Trontlja v januarski številki revije ISIS.)
- Da je Usmerjevalni odbor za bioetiko Sveta Evrope (CDBI) pred 10 leti soglasno in energično zavrnil predlog priporočila o pravici do svobodne izbire v zadevah spolnosti in reprodukcije, saj je ugotovil, da se je glede otrok oziral samo na interese homoseksualnih in lezbičnih parov, skoraj ignoriral pa je pravice in koristi otrok, ki naj bi jih taki pari posvojili ali pridobili s pomočjo tehnik zunajtelesne oploditve. (Glej članek dr. Jožeta Trontlja v januarski številki revije ISIS.)
- Navedbe resnih in utemeljenih raziskav in študij, ki ugotavljajo pomen in potrebnost očeta in mame za optimalen razvoj otroka. Pogrešamo tudi vsaj omembo raziskav in študij, ki ugotavljajo resne metodološke pomanjkljivosti raziskav in študij, na katere se predlagatelj sklicuje v utemeljitvi predloga. Izmed mnogih tukaj navajamo le Poročilo Ameriškega Inštituta za zakonsko zvezo in zakonodajo ("[Institute for Marriage and Public Policy](#)") z naslovom Ali so matere in očetje pomembni? ("Do Mothers and Fathers Matter?"). Povezave do nekaterih drugih lahko najdete na www.24kul.si, na spletu pa jih je še veliko več.

- Hude metodološke napake lahko najdemo tudi pri ti. »nemški študiji«, ki jo predlagatelj označuje kot prvo res znanstveno in narejeno na reprezentativnem vzorcu. Na konferenci o istospolnih družinah, ki je bila pred kratkim v Ljubljani, je dr. Elke Jansen, svetovalka v nemški Gejevski in lezbični federaciji (LSVD), povedala, da so raziskavo opravili s pomočjo 1050 istospolnih parov, ki so se odzvali povabilu k sodelovanju, pri čemer je bilo v raziskavo vključenih le 100 otrok (Povzeto po pogovoru v reviji Narobe). In to naj bi bil reprezentativen vzorec ter znanstven pristop!? Omenjena raziskava ima že samo pri izbiri vzorca in pri njegovi velikosti tako velike metodološke pomanjkljivosti, da njenim rezultatom ne moremo pripisovati kakšne zelo velike teže in verodostojnosti.

Opozorjanje na ugotovitve francoske in nizozemske državne komisije predlagatelji zavračajo, češ da gre za državne in ne za strokovne organe. Istočasno se MDDSZ (torej državni organ) obnaša kot edini relevantni rzsodnik o tem, kaj so na obravnavanem področju strokovni argumenti in kaj ne. Hkrati se v utemeljitvi predloga zakonika sklicuje na različne politične deklaracije in manifeste, kot je npr. Resolucija enakih pravic gejev in lezbijk (OJNOC61/40, 18.02.1994).

MDDSZ je v času javne razprave o predlogu zakonika prejelo več sto različnih pripomb in prispevkov, med katerimi je bilo veliko takih, ki so utemeljeno opozarjali na neprimernost predlaganih rešitev. MDDSZ je na tiskovni konferenci vse prispevke označilo za nestrokovne, pri čemer se nanje sploh ni potrudilo strokovno argumentirano odgovoriti. Za odgovor avtorjem prispevkov je namesto konkretnih odgovorov na njihove argumente pripravilo kar enotno besedilo, v katerem je preprosto ponovilo nekaj floskul iz že znane utemeljitve predloga zakonika.

V podporo predlagani ureditvi prav gotovo tudi ne govori dejstvo, da je konec januarja (27.1.2010) **Parlamentarna skupščina Sveta Evrope zavrnila** predlog priporočila z delovnim naslovom "*Diskriminacija na podlagi spolne usmerjenosti in spolne identitete*" (dok. 12087), ki je vključeval tudi priporočilo legalizacije posvojitve otrok istospolnim parom.

Predlagatelji trdijo, da predlagani zakonik ne bi prinesel nobenih sprememb za družine, kakor jih razumemo danes. A to ni res. Zakonik, kot je predlagan, bi imel posledice za prav vsako družino. **Prav vsakemu otroku (tudi vašemu ali otroku vaših otrok) se lahko zgodi, da ostane brez staršev in se znajde v položaju, ko bo potreboval rejniško ali posvojiteljsko družino. Veljavna ureditev zagotavlja, da bo tak otrok prišel v urejeno družino utemeljeno na zakonski zvezi. Predlagani zakonik pa prinaša možnost, da se naši otroci znajdejo v različnih skupnostih, za katere si nikakor ne bi želeli, da bi se kdaj znašli v njih.**

Sprašujemo se, kako naj ob vsem tem predlagateljem sploh še kaj verjamemo?

Prepričani smo, da bi sprejem predloga zakonika v sedanji obliki pomenil tvegan družbeni eksperiment z neslutnimi posledicami, saj predlaga ureditev, kakršne ni prav v nobeni drugi državi (nekaj držav pozna nekaj elementov predlagane ureditve, tako nedodelane ureditve pa doslej ni uzakonila še prav nobena država.)

Pričujoči dokument predstavlja le manjši del argumentov proti sprejetju družinskega zakonika v zdaj predlagani obliki, vendar smo prepričani, da dovolj, da ni težko ugotoviti, da predlog zakonika, kot je predlagan, NI PRIMEREN ZA NADALJNJO OBRAVNAVO.

Tomaž Merše

Predsednik Družinske pobude